

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ได้มีการยุติความสูญเสียของมนุษยชาติอันเกิดจากสงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 โดยพบว่าได้ก่อให้เกิดภาวะการบาดเจ็บ ล้มตาย ไร้ที่พึ่ง และมีคนพิการจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสังคมได้เกิดความสำนึกและผลักดันให้มนุษย์มีความรับผิดชอบ ตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่พึงมีต่อเพื่อนมนุษย์หรือมนุษยธรรมที่จะต้องร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน จึงได้ร่วมกันก่อตั้ง องค์การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการระหว่างประเทศ (International Society for Rehabilitation of the Disabled ต่อมาเปลี่ยนเป็น Rehabilitation International เรียกอย่างย่อว่า RI) โดยมีประเทศต่าง ๆ ร่วมเป็นสมาชิก รวมทั้งประเทศไทยด้วย มีวัตถุประสงค์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และปรับปรุงบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การศึกษา การสังคมสงเคราะห์ และอาชีพแก่คนพิการ ต่อมาองค์การดังกล่าวได้ร่วมกับองค์การสหประชาชาติ ประกาศปฏิญญาสากลแห่งมนุษยชน และปี พ.ศ. 2518 ได้ประกาศข้อยุติยอมรับสิทธิของคนพิการ จนกระทั่งประกาศให้ปี ค.ศ. 1981 หรือ พ.ศ. 2524 เป็นปีคนพิการสากล (International Year for Disabled Persons) โดยมีสาระสำคัญคือ "คนพิการจะได้รับสิทธิเช่นเดียวกับคนอื่นในสังคม เป็นต้นว่า สิทธิที่จะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สิทธิที่จะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และการมีงานทำที่เหมาะสม" (ชนินทร เทวินทรภักดี. 2540 : 27)

ต่อเนื่องจากนั้น องค์การสหประชาชาติ ได้ประกาศให้มี ทศวรรษคนพิการแห่งสหประชาชาติ พ.ศ. 2526 - พ.ศ. 2535 ซึ่งก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวอย่างมากต่อการตระหนักถึงศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ของคนพิการ โดยกำหนดแผนปฏิบัติการระดับโลกว่าด้วยเรื่องของคนพิการ (World Programme of Action Concerning Disabled Persons) ซึ่งนับเป็นความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อสนับสนุนความก้าวหน้าในระดับชาติ และสร้างความเข้มแข็งในความร่วมมือระดับประเทศกำลังพัฒนาในการแก้ปัญหาของความพิการ อย่างไรก็ตามเมื่อสิ้นสุดทศวรรษแรกของคนพิการแห่งสหประชาชาติ สำหรับในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกยังคงได้มีการดำเนินการสานต่อวาระเพื่อการปฏิบัติ (Agenda for Action) โดยในการประชุมร่วมของ องค์การเอสแคป (ESCAP) สมัยที่ 48 เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2535 ณ กรุงปักกิ่ง ได้ประกาศให้มี ทศวรรษคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก พ.ศ. 2536-พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดข้อผูกพันร่วมกันในเรื่องการมีส่วนร่วมอย่างสมบูรณ์

และความเสมอภาคของคนพิการในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก คือ การให้โอกาสแก่คนพิการด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษากฎหมาย ข้อมูลข่าวสาร สิ่งอำนวยความสะดวก การฟื้นฟูสมรรถภาพ การฝึกอาชีพและการจ้างงาน การจัดตั้งองค์กรประสานงาน และการช่วยเหลือตนเอง

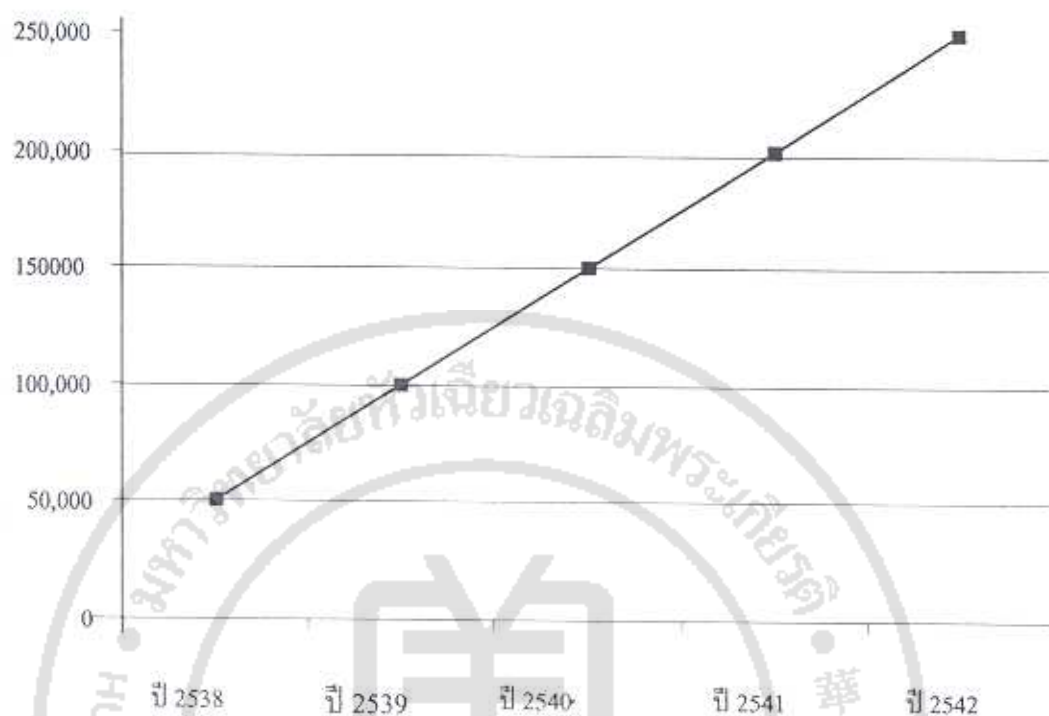
ในช่วงเวลาดังกล่าว ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 โดยมีเจตนารมณ์ที่ว่า "คนพิการ" (Disabled Persons) เป็นทรัพยากรส่วนหนึ่งที่สำคัญของประเทศ และสามารถปรับสภาพความพิการด้วยการดูแล บำบัด รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว ให้ดำรงชีวิตประจำวันอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข โดยได้จำแนกลักษณะความพิการออกเป็น 5 ประเภท คือ ความพิการทางทรงตัว ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ความพิการทางการเคลื่อนไหว ความพิการทางการคิดหรือพฤติกรรม และความพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ เพื่อให้คนพิการเหล่านี้ได้รับสิทธิและสวัสดิการทั้ง 4 ด้าน คือ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการประกอบอาชีพ และการฟื้นฟูสมรรถภาพทางบริการสังคมต่าง ๆ พร้อมกับให้มี แผนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแห่งชาติ พ.ศ.2540 - พ.ศ. 2544 ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์แนวทางและมาตรการ ให้คนพิการได้รับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านต่าง ๆ โดยหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรท้องถิ่น องค์กรคนพิการ ชุมชน และครอบครัว ประสานความร่วมมืออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อนำทรัพยากรของหน่วยงานที่มีอยู่มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพของคนพิการอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งสนับสนุนให้คนพิการสามารถอยู่ร่วมกับครอบครัว ชุมชน และสังคม ได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี รวมทั้งการสร้างเจตคติที่เหมาะสมเกี่ยวกับคนพิการ

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 55 ระบุว่า บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และมาตรา 80 รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ยังได้ระบุว่า การพัฒนาที่ท้าทายต่อการอยู่รอดของระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของสังคมไทยในอนาคต คือ "การพัฒนาคน" ซึ่งหมายถึง การพัฒนาคุณภาพ และสมรรถภาพของคนไทย โดยมุ่งเน้น "คน" เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทุกประเภท ควรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้รับบริการขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง สำหรับแนวทางการพัฒนากลุ่มคนพิการได้เน้นให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ ข้อบังคับและการดำเนินงานให้เอื้อต่อการคุ้มครองสิทธิประโยชน์เพื่อครอบคลุมคนพิการในเมืองและชนบท รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อม อาคารสถาน

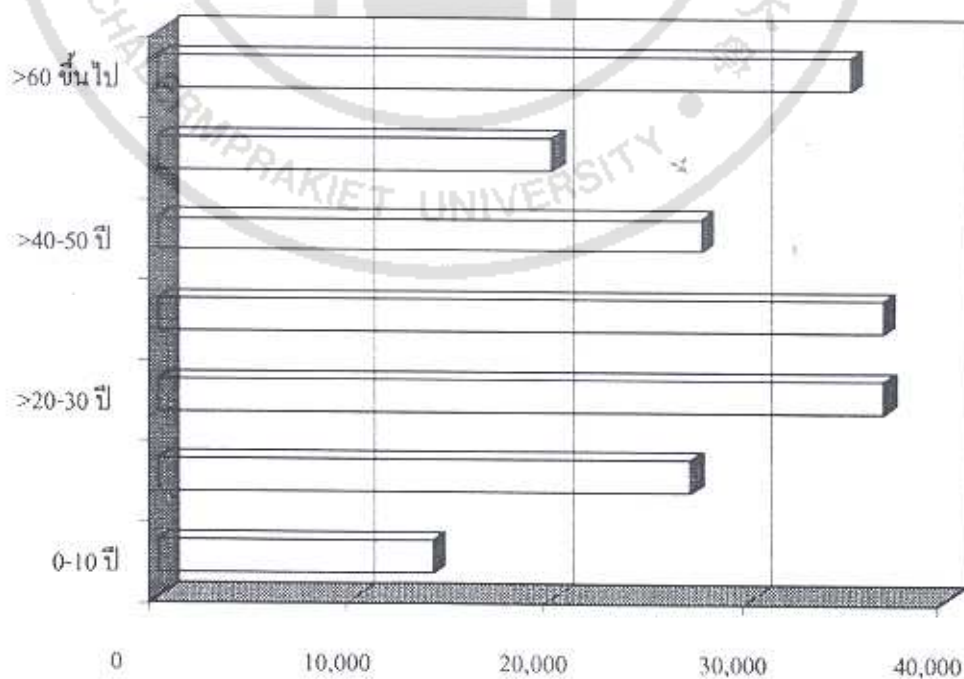
ที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ ทั้งนี้ ปฏิญญาสิทธิคนพิการไทย พ.ศ. 2542 กำหนดให้คนพิการได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพัฒนาตนเองได้ โดยให้การคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ความเป็นมนุษย์ และความเป็นพลเมืองไทย มีส่วนร่วมทางการเมือง กำหนดนโยบาย รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชน สังคม และรัฐทุกด้านการได้รับข้อมูลข่าวสาร สิ่งอำนวยความสะดวก และการคุ้มครองจากการถูกเอารัดเอาเปรียบจากสังคม เป็นต้น

ปัจจุบันเมื่อพิจารณาจากสถิติคนพิการในประเทศไทย โดยใช้ฐานข้อมูลจากสถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (สำรวจเมื่อปี 2534-2535) พบว่า มีคนพิการจำนวนประมาณ 4.8 ล้านคน จากจำนวนประชากรทั่วประเทศ จำนวนประมาณ 59.7 ล้านคน คิดเป็นจำนวนคนพิการ ร้อยละ 8.1 ของประชากรทั่วประเทศ โดยแบ่งออกเป็น ความพิการทางการมองเห็น จำนวนประมาณ 9.5 แสนคน ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวนประมาณ 2.9 แสนคน ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือการเคลื่อนไหวน้ำหนัก จำนวนประมาณ 2.9 ล้านคน ความพิการทางจิตประสาท จำนวนประมาณ 2.2 แสนคน ความพิการทางสติปัญญา จำนวนประมาณ 4.7 แสนคน และความพิการอื่นๆ จำนวนประมาณ 1.1 แสนคน

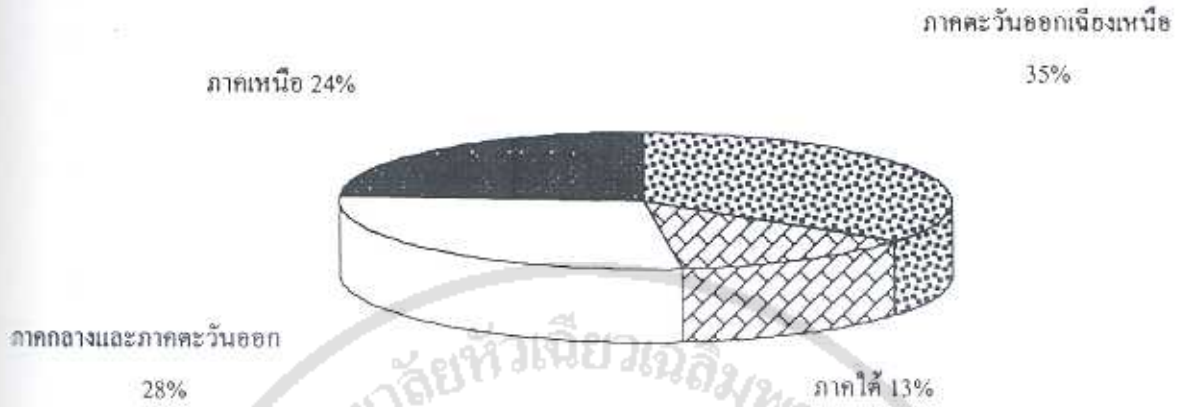
สำหรับข้อมูลการจดทะเบียนคนพิการของประเทศไทย ซึ่งได้ดำเนินการตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิในการสงเคราะห์ พัฒนา และฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยได้ดำเนินการจดทะเบียนคนพิการทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา จากฐานข้อมูลทะเบียนกลางคนพิการ สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ ณ 30 มีนาคม 2543 พบว่า ได้มีการจดทะเบียนคนพิการ รวมทั้งสิ้น 200,601 ราย และมีคนพิการยื่นขอจดทะเบียนเพิ่มขึ้นทุกปี ปีละประมาณ 30,000 ราย (แผนภูมิที่ 1.1) เป็นคนพิการช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 36,829 ราย ช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 36,769 ราย และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 35,067 ราย (แผนภูมิที่ 1.2) ทั้งนี้ พบว่าคนพิการที่จดทะเบียนมีที่อยู่อาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ร้อยละ 35 รองลงมาคือภาคกลางและภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคใต้ ร้อยละ 28 ร้อยละ 24 และร้อยละ 13 ตามลำดับ (แผนภูมิที่ 1.3) ส่วนผู้ที่จดทะเบียนคนพิการเป็นผู้ที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือการเคลื่อนไหวน้ำหนักที่สุด ร้อยละ 49 รองลงมาคือผู้มีความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ร้อยละ 14 พิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ ร้อยละ 13 ผู้มีความพิการซ้ำซ้อน ร้อยละ 10 และพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ร้อยละ 2 (แผนภูมิที่ 1.4)

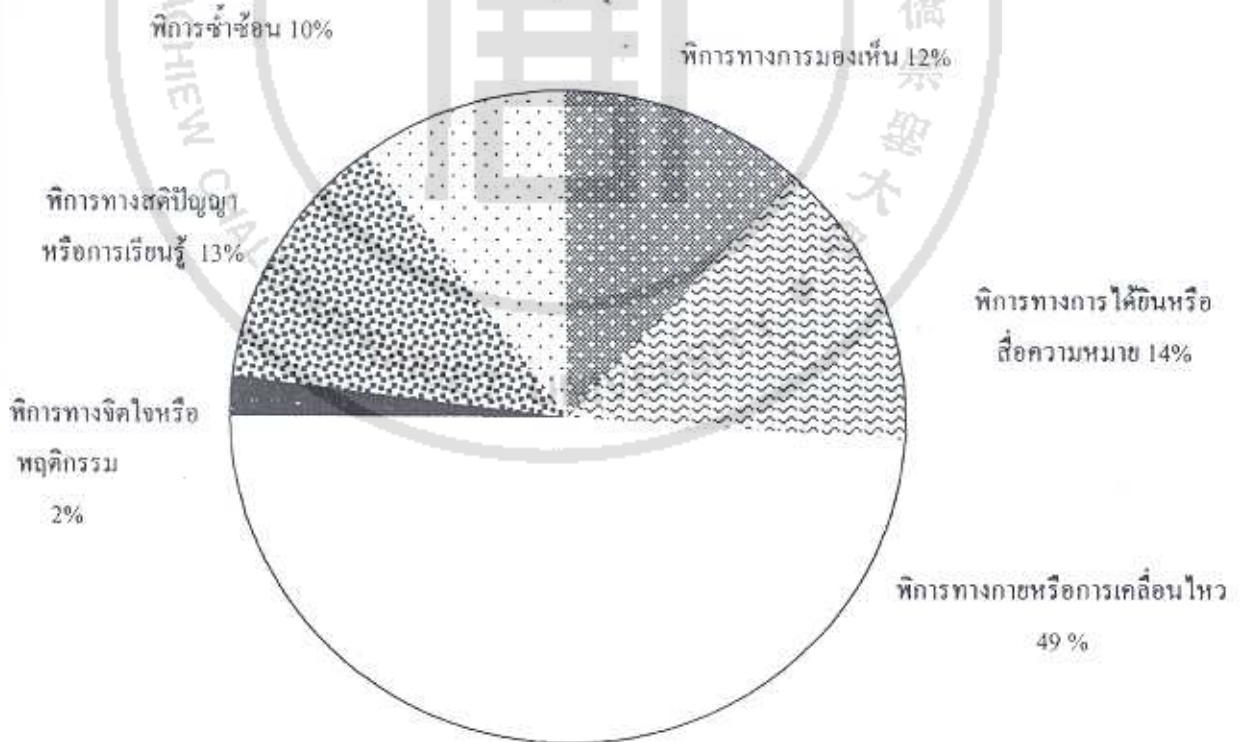
แผนภูมิที่ 1.1 จำนวนคนพิการที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติฯ พ.ศ. 2538-2542

แผนภูมิที่ 1.2 จำนวนคนพิการที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติฯ จำแนกตามช่วงอายุระหว่าง พ.ศ. 2538-2543

แผนภูมิที่ 1.3 จำนวนร้อยละของคนพิการที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติฯ จำนวนตามภูมิภาค พ.ศ. 2538-2543

แผนภูมิที่ 1.4 จำนวนร้อยละของคนพิการที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติฯ จำแนกตามประเภทความพิการ พ.ศ. 2538-2543

แผนภูมิการจดทะเบียนคนพิการข้างต้น เปรียบเทียบกับสถิติคนพิการของมูลนิธิศานดานุเคราะห์ไทย พบว่ามีคนพิการอีกจำนวนมากขาดโอกาสในการรับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติฯ ซึ่งอาจมีส่วนทำให้คนพิการไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความสามารถของคนเท่าที่ควร

จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระราชทานแก่คณะกรรมการมูลนิธิธรรมาเคราะห์คนพิการ ในพระราชบัญญัติฉบับแรกของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2527 “งานช่วยเหลือผู้พิการนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่ามีผู้พิการไม่ได้เป็นผู้ที่อยากจะพิการ แต่อยากจะช่วยตนเอง ถ้าเราไม่ช่วยเขาให้สามารถที่จะปฏิบัติงานอะไร เพื่อมีชีวิตและมีเศรษฐกิจของครอบครัว จะทำให้เกิดสิ่งที่ไม่ดีในครอบครัว หนักแก่สังคม ฉะนั้น นโยบายที่จะทำก็คือ ช่วยให้เขาให้ช่วยตัวเองได้ เพื่อที่จะให้เขาสามารถเป็นประโยชน์ต่อสังคม” (ขนิษฐา เทวินทรภักดี. 2534 : 31)

คนพิการที่จะมีบุคลิกภาพในการช่วยเหลือตนเองได้จนทำให้ประสบความสำเร็จในแนวทางการดำเนินชีวิต รวมทั้งการเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบด้วยการยอมรับสภาพความพิการ ทั้งตัวคนพิการเอง พ่อแม่ ผู้ปกครองและครอบครัว ไม่ยอมแพ้ต่อปัญหาและอุปสรรคในชีวิต การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง การรู้จักสิทธิและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี (ขนิษฐา เทวินทรภักดี. 2540 : 91)

ฉะนั้น ความสำคัญและความน่าสนใจของการพัฒนาศักยภาพคนพิการในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย จากจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วมากกว่า 2 แสนคน ซึ่งจากการที่ได้มีการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รัฐ สังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม อันได้แก่ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ จำนวน 8 แห่ง ของกรมประชาสงเคราะห์ และศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการบางพูน จังหวัดปทุมธานี ของสำนักงานประกันสังคม ให้การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการที่ประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน และภาคเอกชน ซึ่งสมาคม ชมรมต่าง ๆ จัดให้มีการฝึกอาชีพคนพิการ โดยแยกประเภทความพิการต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนอาชีวะพระมหาไถ่พัทยา จัดการเรียนการสอนแก่คนพิการด้านคอมพิวเตอร์ และอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ปัจจัยที่เป็นส่วนเกื้อหนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม และมีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการ ศึกษากรณีคนพิการทางร่างกาย ในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ สำหรับในปีการศึกษา 2544 มีบุคคลพิการสมัครเข้ารับการฝึกอาชีพในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ จำนวน 8 แห่งทั่วประเทศ ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 779 ราย (ตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1

จำนวนคนพิการสมัครเข้ารับการฝึกอาชีพในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ
กรมประชาสงเคราะห์ ปีงบประมาณ 2544

ชื่อหน่วยงาน	จำนวน (ราย)		
	ชาย	หญิง	รวม
1. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จ.สมุทรปราการ	127	50	177
2. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการขอนแก่น จ.ขอนแก่น	122	29	151
3. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการบ้านทองพูนเผ่าพันธ์ จ.อุบลราชธานี	113	12	125
4. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหยาดฝัน จ.เชียงใหม่	44	22	66
5. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการภาคใต้ จ.นครศรีธรรมราช	26	22	66
6. ศูนย์บริการสวัสดิการสังคมเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถฯ จ.ลพบุรี	58	21	79
7. สถานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ.อุบลราชธานี	47	6	53
8. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหนองคาย จ.หนองคาย	58	28	86
รวมทั้งสิ้น	595	184	779

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ ณ เดือนถึงหาคม 2543

เนื่องจากคนพิการมักถูกมองว่า เป็นบุคคลน่าสงสาร เป็นคนที่ไร้ความสามารถ โดยสิ้นเชิง ต้องตกเป็นภาระของครอบครัว โดยไม่ได้รับการเลี้ยงดูและการยอมรับให้อยู่ร่วมในสังคม หรือทำกิจกรรมในสังคมได้เหมือนคนทั่วไป คนพิการจำเป็นต้องดิ้นรนเพื่อช่วยเหลือตนเอง หรือครอบครัวมักจะมีเก็บซุกซ่อนไว้ภายในบ้าน จนกลายเป็นสภาพความพิการซ้ำซ้อนทั้งทางร่างกายและจิตใจ แต่การริเริ่มของประชาคมโลก จะเห็นว่าได้มีความพยายามในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาศักยภาพแก่คนพิการ โดยการพัฒนาศักยภาพ (Potential Manpower) หรือ กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพ (Rehabilitation Process) แก่คนพิการควบคู่กันไปด้วย นั่นคือ คนพิการไม่ใช่บุคคลไร้ประโยชน์ แต่เป็นเพียงผู้สูญเสียอวัยวะบางส่วนและความสามารถบางอย่างไปเท่านั้น แต่สติปัญญาและอวัยวะที่เหลืออยู่สามารถฟื้นฟูให้เกิดประโยชน์ ถ้าได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาอย่างถูกวิธี เพื่อให้คนพิการสามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยตนเอง โดยไม่เป็นภาระต่อครอบครัวและสังคม อีกทั้งเป็นกำลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วย

แม้ว่าสังคมไทยได้ให้โอกาสแก่คนพิการเพิ่มมากขึ้น ในการเข้ามามีสิทธิและบทบาททางด้านการเมือง การปกครอง หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และภาคธุรกิจเอกชน รวมทั้งการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคม อย่างไรก็ตาม การสร้างเสริม การกระตุ้น หรือการปลูกฝังจิตสำนึก ความเชื่อมั่นในตนเอง เจตคติต่อคนพิการ และการสนับสนุนทั้งจากบุคคล กลุ่ม ชุมชนและครอบครัว จะเป็นสิ่งสำคัญต่อการผลักดันให้การพัฒนาศักยภาพคนพิการเป็นไปอย่างค่องเนื่องและเพื่อประสิทธิภาพของคนพิการทุกคน ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 4 ล้านคนทั่วประเทศ จะสามารถพึ่งพาตนเอง และเลี้ยงดูครอบครัวได้ โดยไม่เป็นภาระต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป ด้วยเหตุนี้ จึงได้ทำการศึกษา “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการ ศึกษากรณี คนพิการทางร่างกาย ในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์”

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. ศึกษาศักยภาพคนพิการทางร่างกาย ในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์
2. ศึกษาความเข้มพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการทางร่างกาย ในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์
3. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการทางร่างกาย ในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

คนพิการทางร่างกาย ที่เข้ารับการศึกษาอาชีพ ในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ จำนวน 8 แห่ง ได้แก่

- (1) ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
- (2) ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
- (3) ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการบ้านทองพูนเผ่าพันธ์ จังหวัดอุบลราชธานี
- (4) ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหยาดฝน จังหวัดเชียงใหม่
- (5) ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- (6) ศูนย์บริการสวัสดิการทางสังคมเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ ฯ (ราชินี) จังหวัดลพบุรี
- (7) สถานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี
- (8) ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหนองคาย จังหวัดหนองคาย

1.4 นิยามศัพท์

คนพิการ หมายถึง คนพิการทางร่างกาย ที่เข้ารับการฝึกอาชีพ ในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งเป็นคนพิการตั้งแต่กำเนิด หรือภายหลัง และมีลักษณะความพิการทางด้านร่างกาย ประกอบด้วย พิการแขน ขา อัมพาตครึ่งซีก อัมพาตท่อนล่าง ทางการได้ยิน กระดูกสันหลังคด นิ้วมือไม่ครบ และพิการทางร่างกายมากกว่า 1 อย่าง

การพัฒนาศักยภาพคนพิการ หมายถึง ความสามารถของคนพิการในด้าน การพึ่งพาตนเอง การช่วยเหลือครอบครัว การประกอบอาชีพ การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การรู้จักและปกป้องสิทธิของตนเอง การทำหน้าที่ในฐานะพลเมืองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม การเป็นผู้ให้คำแนะนำ และการเข้าร่วมกลุ่มและเครือข่าย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบศักยภาพคนพิการทางร่างกายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์
2. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการทางร่างกายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์
3. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการทางร่างกายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์
4. นำผลการศึกษาเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพคนพิการทางร่างกาย ในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์